

Het heiligenboek

Een blik achter de zalig- en heiligverklaringen in Rome (3) Tom Zwaenepoel

Tot aan de zestiende eeuw ging er aan een heiligverklaring niet noodzakelijkerwijs een zaligverklaring vooraf. Vandaag worden niet alle zaligen ook per se heilig. Joannes-Paulus II overwoog om Teresa van Calcutta op dezelfde dag zalig en heilig te verklaren. Uiteindelijk werd ze alleen zalig (2003).

Soortgelijke stemmen klonken na het overlijden van de Poolse paus. Toen stelde zijn privésecretaris voor om de zaligverklaring over te slaan. Voor een heiligverklaring wint de paus volgens oude traditie in een consistorie de mening in van de kardinalen die in Rome aanwezig zijn. Hij is echter niet aan hun toestemming gebonden. De paus neemt de zalige op in de officiële lijst (canon) van heiligen (canonisatie). Slechts twee pausen zijn tot op de dag van vandaag heilig verklaard: Pius V (1566-1572) en Pius X (1903-1914), die opvielen door hun grote vroomheid.

Tot op heden is Pius XII (1939-1958) de paus die het grootste aantal vrouwen heeft zalig of heilig verklaard: 62,5 procent van de nieuwe zaligen en 54,4 procent van de nieuwe heiligen. Tijdens het Poolse pontificaat kwam het met 1.338 zalig- en 482 heiligverklaringen tot een 'inflatie'. Opmerkelijk hoog was het aantal

nieuwe martelaren (1.032 zaligen en 402 heiligen), in het bijzonder de 'martelaren van onze tijden' zoals Armeniërs (1915), Mexicanen (1915-1935), Spanjaarden (1936-1938), Midden- en Oost-Europeanen tijdens de Tweede Wereldoorlog, Oost-Europeanen tijdens het communisme en vandaag Zuid-Amerikanen, Afrikaan en Aziaten. Voorts kwamen er veel leken (respectievelijk 274 en 284) en veel Europeanen (Italianen) voor.

De zaligverklaring (2001) van het eerste echtpaar, Luigi Beltrame Quattrocchi en Maria Corsini, onderstreepte dat heiligheid geen monopolie is van religieuzen en ze ook in het gezin en de traditionele familiewaarden zelf vorm kan krijgen. Aan het einde van het Poolse pontificaat kregen kandidaat-zaligen uit Afrika, Azië, Latijns-Amerika en Australië voorrang. De 'internationalisering' was een gevolg van Karol Wojtyła's talrijke reizen. Met zijn vele zalig- en heiligverklaringen wilde de paus de hedendaagse mens aansporen tot heiligheid, „het DNA van de Kerk”.

De hele activiteit van de Kerk was er volgens hem op gericht het heilig-worden te bevorderen. Critici zagen hierin echter veeleer een 'heiligenfabriek'. Er kwamen stemmen op om de heiligverkla-

ringen te beperken tot wie een universele betekenis hebben, of om de tussenstap van zaligverklaring af te schaffen.

Niet alle nieuwe zaligen en heiligen bleven onbesproken. Zo eiste de Chinese regering excuses van Joannes-Paulus II voor de heiligverklaring (2000) van de 120 'martelaren van China' tijdens de Bokseropstand (1900). Ook bestonden er twijfels over de historiciteit van Juan Diego Cuauhtlatoatzin, aan wie Maria in Guadalupe zou zijn verschenen (1531) en die de paus zalig (1990) en heilig (2002) verklaarde. Sommigen beweren dat hij een verzinsel is om de Mexicaanse indianen tot het katholicisme te bekeren.

De stichter van Opus Dei, Escrivá de Balaguer, werd 27 jaar na zijn dood in aanwezigheid van 300.000 mensen heilig verklaard (2002). Critici zagen in deze versnelling een aanwijzing van de grote invloed van Opus Dei in het Vaticaan onder Wojtyła.

De populaire Italiaanse kapucijn Pio van Pietrelcina werd drie jaar na zijn zaligverklaring heilig verklaard (2002) in aanwezigheid van 400.000 gelovigen. Omdat er twijfels bestonden over de authenticiteit van zijn stigmata, verbood de curie hem in de jaren 1930 in het openbaar de eucharistie te celebreren of de biecht af te nemen.

Pas drie jaar vóór zijn dood werd hij officieel gerehabiliteerd.

De Oostenrijkse politieke wereld was verdeeld over de zaligverklaring (2004) van de laatste keizer van Oostenrijk en koning van Hongarije, Karel I. Hem wordt verweten dat hij als opperbevelhebber van het leger tijdens de Eerste Wereldoorlog gifgas liet inzetten.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

16 maart, 22.20 uur, Canvas. *Versailles*, bekroond Frans psychologisch drama uit 2008 over een vrijwillig dakloze man die zich willens nilens ontfermt over een jongetje van vijf.

17 maart, 23.55 uur, Canvas. *Still Life*, Chinees drama van Zhang Ke Jia over de mijnwerker Han Sanming die terugkeert naar zijn geboortestad die dreigt verzwolgen te worden door het stuwmeer van de Driekloevendam. In 2006 bekroond met de Gouden Leeuw tijdens het filmfestival van Venetië.

18 maart, 14.05 uur, VRT één. *The Nun's Story*, Amerikaans melodrama uit 1953 met Audrey Hepburn als de jonge Belgische Gabriëlle die om verpleegster te worden in Belgisch Congo intreedt in een congregatie. Door de beelden van het geweld van Wereldoorlog II en de dood van haar vader begint ze te twijfelen aan haar roeping.

18 maart, 22.10 uur, VRT één. *Wereldsteden*, documentaireserie waarin Griff Rhys Jones zich onderdoopt in het dagelijkse leven van zes van de grootste metropolen ter wereld, vandaag Rome.

18 maart, 20.50 uur, Canvas. *Daens*, sociaal drama van Stijn Coninx uit 1992 naar het boek van Louis Paul Boon over priester Adolf Daens en de sociale strijd tegen Charles Woeste in Aalst aan het eind van de negentiende eeuw.

De vrome kudde

Pastoor Ingezonden door priester Ludwig Verhelst

Een pastoor is al twaalf jaar op een kleine parochie en wordt gepromoveerd naar een grotere. Hij doet vlug nog enkele huisbezoeken bij de oudste inwoners en zo komt hij bij een vrouw van 85.

- Zo, mijnheer pastoor, dat maakt dat u ons gaat verlaten?

- Ja, maar de bisschop heeft gezegd dat er een andere pastoor komt en het zal ook wel een goeie zijn.

- Ja maar, mijnheer pastoor, dat hebben ze twaalf jaar geleden ook gezegd!

Seminariëprof Ingezonden door priester Ludwig Verhelst

Een seminariëprofessor gaat dagelijks voor in de ochtenducharistie in een slotklooster in de buurt. Op een winterse ochtend, het is nog donker, neemt hij zijn fiets om naar dat klooster te rijden. Alleen lukt het hem niet om zijn dynamo te doen draaien. Na enkele vruchteloze pogingen belt hij uiteindelijk aan een huis aan.

- Mevrouw, heeft u ook geen elektriciteit?

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven** · Vrome Kudde, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

schrikbewind	↓	klein onderdeel	↓	metaal	staat	↓	onderwerp	↓	schrandere
schuld		grote zak					serie		
↓		3		geneesheer	→		↓		2
verstandelijk	→								
oogvocht									
↓		8		kleedingstuk	→				
				café					
Bijbelse man	→			vis		proef	6	groente	
niet bezet		onlangs	→						autoped
		vlijt							
↓		1		vlaktemaat	→	4	spil	→	
				familieid			getemd		
grondsoort	→	geheel gevuld	↓		steun	→	↓		
		landbouw-werktuig			sciencefiction				
↓		7		oefenperiode	→				5
edelman	→					klap	→		

Tijdschriften van 'De Puzzelaar' vindt u in de perswinkel.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: GLADIOOL

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---